

ZBOROVANJA**2. mednarodni simpozij o zemljepisnih imenih »GeoNames 2000«**

Frankfurt am Main, Nemčija, 28.–30. 3. 2000

Organizator srečanja je bila stalna nemška komisija za zemljepisna imena (*Ständiger Ausschuss für geographische Namen*), ki deluje v okviru nemškega sekretariata za kartografijo in geodezijo (*Bundesamt für Kartographie und Geodäsie*). Ta ustanova je v zadnjih letih izjemno aktivna in na nek način prevzema pobudo znotraj držav Evropske zveze. Doslej je bilo jedro teh aktivnosti izrazito na strani anglofonskih držav. Na srečanju je sodelovalo 25 držav s 70 udeleženci. Iz Slovenije sva se konference udeležila Jurij Mlinar (Geodetska uprava Republike Slovenije) in Milan Orožen Adamič (Geografski inštitut Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti) kot predsednik Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije. Sodelovali so številni eksperti, znani iz zasedanj in različnih srečanj, ki jih organizirajo Združeni narodi na to temo, na primer H. Kerfoot (*Canadian parliament committee on geographical names*), Britanec P. Woodman (*Permanent committee on geographical names*), I. Hausner (*Österreichische Akademie der Wissenschaften*) in R. E. Flynn (*U. S. Board on geographic names*). Ker je bilo to v prvi vrsti strokovno srečanje, kjer so posamezniki predstavljali zlasti svoje delo in ne svojih držav, je bila seveda mogoča zelo delovna atmosfera in ustvarjalna razprava. Srečanje je potekalo večinoma v angleščini, in to v obliki plenarnih zasedanj. Razdeljeno je bilo na več vsebinskih sklopov, in sicer: položaj nacionalnih standardizacij zemljepisnih imen, koncepti in primeri realizacije podatkovnih zbirk, nemške ortografske reforme, romanizacijski sistemi in problemi zapisovanja eksonimov. Vsakemu od 27 referatov je sledila daljša razprava. Mlinar je poročal o registru zemljepisnih imen v Sloveniji, ki izstopa po stopnji podrobnosti zajema in praktično operativni uporabnosti zemljepisnih imen. Zaenkrat register zemljepisnih imen še ni namenjen javni uporabi, vendar bo do tega prišlo predvidoma zelo kmalu. Avtor poročila je poročal o ravnanju z zemljepisnimi imeni v večjezičnih območjih in o rabi tujih zemljepisnih imen v Sloveniji. Prispevki so bili mednarodno recenzirani, dopolnjeni z diskusijskimi razpravami in pripravljeni za objavo v zborniku, ki pa zaenkrat še ni bil natisnjen.

Organizatorji so si prizadevali za povezovanje raziskovalcev iz različnih okolij, ki se ukvarjajo s problemi zemljepisnega imenoslovja. Tako so sodelovali geografi, geodeti, jezikoslovci in predstavniki različnih upravnih organov. Z vzpodbudami so skušali vzpostaviti nekakšen most med državami Evropske zveze in drugimi, zlasti vzhodnoevropskimi državami, zato so na srečanje načrtno vabili referente iz tega dela Evrope. V zadnjem desetletju se je politična podoba Evrope močno preoblikovala, kar se odraža tudi v geografskem imenoslovju. S postopnim opuščanjem »kolonialnega« načina zapisovanja zemljepisnih imen ter po sprejetih in mnogokrat poudarjenih načelih Združenih narodov vedno bolj prihaja do dejanskega uveljavljanja »domačijskega« načina zapisovanja zemljepisnih imen. Številna vprašanja pa so še vedno nerešena, na primer, kako v latinici zapisovati zemljepisna imena nelatiničnih pisav. No, tudi med nami v Sloveniji so ti problemi še kako prisotni. Nekateri bi po starih miselnih vzorcih še vedno brez predsodkov slovenili po vrsti prav vsa zemljepisna imena. To seveda ne gre, ker je tako nekritično zapisovanje zemljepisnih imen v sodobnem svetu dejansko razumljeno kot geopolitično, »kolonialno« nasilje. V Nemčiji in tudi nekaterih drugih državah, ki so stari izvozniki kartografskih izdelkov, so spoznali, da je primeren in sodoben odnos do »domačijskega« zapisovanja zemljepisnih imen tudi pomembna ekonomska kategorija. Nenezadnje gre tudi za vprašanje »spodobnosti« in demokratičnosti. Pri vsem tem ni zanemarljiv tudi pozitiven političen odmev, ki pa seveda temelji v ugodnih ekonomskih rezultatih. Zato je bila zelo živa razprava tudi o rabi in številu tujih zemljepisnih imen, ki naj bi v posameznih državah ne preseгла številke med 1500 do 2000 imen. Če je le mogoče, naj bi se v najrazličnejših medijih dodajalo tem imenom še originalno obliko zemljepisnega imena. Posebej zanimiva je bila predstavitev zelo celovito zasnovane in računalniško vodene baze podatkov o izgovorjavi posameznih zemljepisnih imen na hessenskem radiu, kar je pomembno oplemenitenje oziroma konkretna mate-

rializacija »domačijske« rabe zemljepisnih imen. Napovedovalec ima pred seboj na ekranu besedilo, ki ga bo posredoval javnosti, tuja zemljepisna imena pa so posebej označena, in z izbiro s pomočjo miške napovedovalec sliši pravilno izgovorjeno zemljepisno ime.

Zato ni slučaj, da je bilo nemškim organizatorjem zaupano tudi naslednje, 21. srečanje strokovnjakov Združenih narodov za standardizacijo zemljepisnih imen, ki bo leta 2002 v Berlinu.

Milan Orožen Adamič

8. mednarodna krasoslovna šola »Klasični kras«: udornice

Postojna, 26.–29. 6. 2000

Na Inštitutu za raziskovanje krasa ZRC SAZU smo konec junija izvedli 8. mednarodno krasoslovno šolo »Klasični kras«, ki je bila tokrat posvečena udornicam, tipičnim kraškim površinskim oblikam, ki so odsev razvoja prevotljenega krasa.

Krasoslovne šole se je udeležilo več kot sto udeležencev iz 17 držav, ki so predstavili 22 referatov ter se udeležili treh tematskih ekskurzij. Predstavljeni referati so objavljeni v Krasoslovnem zborniku »Acta carsologica 29–2«, ki ga izdaja inštitut. Prvič, od kar prirejamo šolo, se je zbralo več kot sto ljudi iz Avstrije, Češke, Estonije, Hrvaške, Italije, Jugoslavije, Madžarske, Nemčije, Nizozemske, Poljske, Portugalske, Slovenije, Španije, Švice, Ukrajine, Velike Britanije in Združenih držav Amerike. Udeleženci so bili predvsem univerzitetni pedagoški delavci in sodelavci različnih institucij, ki se ukvarjajo s krasom, mladi znanstveniki ter številni študenti geografije in geologije.

Predavanja so bila v sejni dvorani srednješolskega centra v Postojni. Delo je potekalo v obliki strokovnih tematskih predavanj, poročil, razgovorov in terenskega dela ter ekskurzij. Čeprav je bila glavna pozornost posvečena udornicam, so predavatelji predstavili tudi druge novosti na področju krasoslovja in speleologije.

Na terenu smo udeležencem predstavili najbolj značilne ter poučne primere udornic v Sloveniji. Poudarek terenskega dela je bil na razpravah ob konkretnih primerih. Večeri so bili rezervirani za sestanke ožjih strokovnih skupin in za organizacijske sestanke ter za ogled diapozitivov.

V dveh popoldanskih tematskih ekskurzijah smo obiskali predele Cerkniškega polja in Planinskega polja ter kraškega površja med Škocjanskimi jamami in Divačo. Ogledali smo si udornico Šujica, ki leži v bližini jame Karlovica blizu Cerkniškega polja. Udeleženci šole so bili navdušeni nad Rakovim Škocjanom, naravnima mostovoma: Velikim in Malim naravnim mostom, prav tako pa tudi nad ostanki starih jamskih prehodov in dvoran. Na meji Planinskega polja leži Unška koliševka, 124 m globoka udornica, katere dno je 50 m višje od nivoja polja. Z njenim ogledom smo sklenili prvi dan krasoslovne šole. V drugi popoldanski ekskurziji smo si v okolici Divaškega krasa, ki leži na nadmorskih višinah med 420 in 450 m, ogledali razgiban relief s številnimi vrtačami in udornicami. Največja dvojna udornica v omenjenem predelu je Radvanj, ogledali pa smo si še tri manjše udornice: Globočak, Bukovnik in Risnik. Na kraškem območju, ki smo ga na terenu preučevali drugi dan, vrtače in udornice pokrivajo 11 % površja. Literatura navaja 761 vrtač in 15 udornic. Samo na področju Škocjanskih jam je sedem velikih udornic, v jamah pa so vidni ostanki procesov in struktur, pomembnih za razvoj udornic. Ob koncu drugega dne smo si ogledali Dolino Šator, ki jo strokovnjaki imenujejo udornica zgolj zaradi izrednih dimenzij. V njeni okolici namreč ni ostankov ali dokazov, ki bi nakazovali na procese formiranja udornice, v okolici pa tudi ni znanih večjih jam. Celodnevna ekskurzija je bila zadnji dan namenjena spoznavanju udornic med Planinskim poljem in zaledjem izvirov Ljubljanice (Vranja jama, Najdena jama, Skednena jama, Jama na meji, Laški ravnik, Logaške koliševke ...).

Krasoslovna šola, ki ima vsako leto več udeležencev, kaže, da je zanimanje za tovrstno predstavljanje slovenskega krasa kot referenčnega krasa veliko. Krasoslovno šolo, o kateri so poročali številni mediji, so denarno podprli Ministrstvo za znanost in tehnologijo, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter občina Postojna.

Tanja Pipan

29. mednarodni geografski kongres

Seul, Južna Koreja, 14.–18. 8. 2000

Mednarodni geografski kongres, devetindvajseti po vrsti, je bil tokrat v južnokorejskem Seulu. Organizirali sta ga Korejsko geografsko društvo in Mednarodna geografska zveza (*International geographical union*).

Največjega svetovnega strokovnega srečanja geografov so se v množici 1400 geografov z referati in posterjem udeležili tudi 4 slovenski geografi, in sicer dr. Andrej Kranjc z Inštituta za raziskovanje kraša ZRC SAZU ter dr. Matej Gabrovec, Franci Petek in Mimi Urbanc z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU. Poleg njihovih prispevkov je bil v okviru skupine Geografsko izobraževanje v 21. stoletju na temo multimedijjskih pripomočkov napovedan še en slovenski prispevek, žal pa se njegova avtorica, kot že večkrat, na kongresu ni pojavila. To so opazili tudi sodelujoči, zato tako ravnanje ni v ponos ne slovenski geografiji ne Sloveniji.

Našo deželo so predstavljali tudi dijaki Gimnazije Bežigrad: Bojan Fratina, Mark Racman in Andraž Cerar z mentorico Tino Maver in spremljevalcem Igorjem Lipovškom z Zavoda Republike Slovenije za šolstvo. Bežigradski gimnazijci so leta 2000 zmagali na državnem tekmovanju in se tako uvrstili na 3. mednarodno tekmovanje iz znanja geografije. Tekmovanje je imelo tri discipline, in sicer geografski test, terensko raziskovanje in geografski kviz. Najuspešnejši so bili spet Poljaki, ki so zasedli ekipno prvo mesto in zmagali pri terenskem delu, Poljak Adam Biliski je bil najboljši tako v skupnem seštevku kot pri kvizu, pri testu pa je bil najboljši Korejec Sung-Kyum Kim. Naši so se posamično uvrstili od 21. do 27. mesta med 39 tekmovalci; najboljši je bil Bojan Fratina. Ekipno so bili Slovenci deseti med 13 ekipami. Gostitelji so udeležencem pripravili tudi dve ekskurziji: eno v trinajstmilijonski Seul in drugo v okolico korejskega glavnega mesta z ogledom muzeja na prostem in nastopa folklornih skupin.

Znanstveni oziroma strokovni del kongresa je potekal na več ravneh. Program za vse udeležence je obsegal tako imenovani simpozij in plenarna zasedanja. Osnovni cilj simpozija je bil osvetliti in kritično pretresti teme, povezane z globalizacijo. Še posebna pozornost je bila usmerjena k različnosti, kajti naslov celotnega kongresa je bil »Živeti z različnostjo« oziroma »*Living with diversity*«. Koreja pa je bila s svojo edinstveno izkušnjo primer, kako se različnost izravnava, ohranja, krepi in kljubuje. Plenarna zasedanja so bila namenjena obravnavi novih smeri v geografski vedi v 21. stoletju. Konec 20. stoletja so zaznamovale zelo prodorne spremembe: politične, družbene, gospodarske, kulturne in prostorske. V osnovi enotna gibanja pa v različnih lokalnih okoljih pripeljejo do svojstvenih rezultatov.

FRANCI PETEK

Na Generalni skupščini Mednarodne geografske zveze je Zvezo geografskih društev Slovenije zastopala Mimi Urbanc.

LINDISIZWE M. MAGI

Slovensko geografijo so na kongresu s svojimi prispevki predstavljali dr. Matej Gabrovec, dr. Andrej Kranjc, Franci Petek in Mimi Urbanc.

Predavanja v številnih sekcijah so zajela najširši spekter tem, s katerimi se geografija ukvarja in so pomembne za sodobno družbo. Njihov osnovni namen je bil spoznati trenutno stanje geografske misli in pokazati pomen geografije za razumevanje, analizo in opredelitev fizičnih, družbenih, gospodarskih in kulturnih značilnosti sveta in njegovih posameznih predelov. V ta sklop spada velika večina referatov, ki so bili predstavljeni v okviru študijskih skupin in komisij ter ostalih tematskih sklopov. Okrog 800 referatov je bilo razdeljenih na 45 skupin, kar kaže na veliko razvejenost geografske stroke in močno presega klasično delitev geografije na fizično, družbeno in regionalno. Posterska predstavitev, ki je dopolnjevala referate, je obsegala 72 plakatov.

Strokovni del kongresa so zaokrožile ekskurzije: posebne, organizirane v okviru posameznih študijskih skupin in komisij, ter splošne, predvidene za vse udeležence. Omenili bomo le slednje, kajti študijske skupine in komisije imajo zelo razvejeno dejavnost, ki jo je težko na kratko predstaviti. Poldnevne in enodnevne medkongresne ekskurzije so obiskovalce seznanile z najpomembnejšimi kulturnimi in zgodovinskimi znamenitostmi Seula ter njegovimi problemi, ki jih povzročata izjemno hitra gospodarska in prebivalstvena rast. Namen večdnevni predkongresni in pokongresni ekskurziji je bil seznanjanje s temeljnimi značilnostmi Koreje, predvsem sodobnimi problemi, s katerimi se dežela sooča v teh prelomnih trenutkih. Vsebinsko so zajele naravne znamenitosti, zgodovinske in kulturne znamenitosti ter problematiko, povezano z okoljskimi vprašanji. Ekskurzije v sosednje države, na Kitajsko in Japonsko, naj bi pokazale vpetost Koreje v gospodarske, politične in kulturne tokove vzhodne Azije ter na njeno središčno vlogo. Dva izmed slovenskih udeležencev sta se udeležila ekskurzije na vulkanski otok Cheju. Osrednja pozornost je bila na ekskurziji namenjena vulkanskem reliefu, seveda pa smo spoznali tudi družbenogeografske značilnosti in zgodovinski razvoj. Na otoku je znanih več kot 30 vulkanskih jam, lavinskih cevi. Te jame so nastale v zadnjih 300.000 letih. Med njimi je tudi 13,4 km dolga jama Manjang, ki šteje med najdaljše na svetu. Nekaj takih jam je urejenih za turistični obisk. Kot smo se udeleženci ekskurzije lahko sami prepričali, za jamski turizem ni bistveno, da so jame ravno kraške, tudi obisk lavinskih cevi je v Koreji zelo velik in na sicer turistično zelo razvitem otoku Cheju so prav te jame ena največjih privlačnosti.

Na mednarodnih geografskih kongresov se redno sestaja **Generalna skupščina Mednarodne geografske zveze**. Med kongresom je tokrat zasedala trikrat. Udeležilo se jo je 44 predstavnikov 66 držav članic Mednarodne geografske zveze. Slovenijo je zastopala Mimi Urbanc z Geografskega inštituta Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Delegati so razpravljali o številnih aktualnih vprašanih tehnične in vsebinske narave, ki zadevajo delovanje zveze, njenih komisij in študijskih skupin ter nacionalnih komitejev, osrednja točka pa so bile volitve novega vodstva. Prvič po skoraj osmih desetletjih obstoja Mednarodne geografske zveze je vodstvo prevzela ženska, in sicer Ann Buttamor, profesorica na University College Dublin na Irskem. Generalni sekretar in zakladnik je postal Američan Ron Francis Abler, Bruno Messerli iz Švice je kot bivši predsednik ostal član izvršnega odbora. Podpredsedniki so postali Nikita Fedorovič Glazovski iz Rusije, Changming Liu iz Kitajske, Markku Löytönen iz Finske, Lindisizwe M. Magi iz Južne Afrike, José Luis Palacio Prieto iz Mehike, Hitoshi Tanabe iz Japonske ter Adalberto Vallega iz Italije.

Mednarodna geografska zveza ima 66 polnopravnih članic, ki jim redno plačevanje članarine zagotavlja volilno pravico. Slovenija, ki je polnopravni status pridobila leta 1992, tekoče obveznosti redno poravnava, ima pa nekaj dolgov iz sredine devetdesetih let, kar pa na srečo ni vplivalo na volilno pravico. Poleg rednih članic je še 28 članic opazovalk, večinoma afriških dežel. Članice so zelo neenakomerno razporejene, saj jih je večina iz razvitega oziroma severnega dela sveta, zlasti slabo pa sta zastopani Južna Amerika in Afrika. Zaradi omenjenega dejstva večina funkcionarjev prihaja iz Evrope in Severne Amerike. Enakomernejša regionalna zastopanost naj bi vodila delegate pri volitvah podpredsednikov. Revnejše države, zlasti afriške, ne zmorejo plačevanja članarine. V prihodnje bi bilo treba uresničiti predloge oziroma ideje nekaterih evropskih držav o solidarnosti. Zahodnoevropske države so bile pozvane, naj samodejno prestopijo v višji plačilni razred. Slovenija je bila javno omenjena kot primer države, ki plačuje sorazmerno visoko članarino, in sicer tri enote, prav toliko kot ozemeljsko in prebivalstve-

no večje in finančno močnejše Avstrija, Danska in Belgija. Naslednji problem, povezan z denarjem je, da je večina kongresov v razvitejših državah, ki so za udeležence, zlasti iz afriških držav, zelo drage. Dodaten problem pa je tudi v izjemno močnem dolarju, zato bi bilo treba okrepiti študentski sklad in najti sponzorje, ki bi omogočili sodelovanje mlajših geografov iz držav tretjega sveta. Letošnji študentski sklad je omogočil udeležbo na kongresu le 44 geografom. Z glasovanjem so bile potrjene komisije (22) in študijske skupine (10) ter njihovi predsedniki. Ponovno je bil v Komisijo za kras izvoljen dr. Andrej Kranjc. Po sprejeti spremembi statuta lahko komisije in študijske skupine delujejo več let, če imajo pred seboj še nedokončano delo, ki je v skladu z cilji in nameni Mednarodne geografske zveze. Pred tem so bile lahko imenovane samo za en mandat, kar je bilo slabo za kontinuiteto raziskovalnega dela.

Na kongresu smo govorili tudi o Regionalni konferenci leta 2002, ki bo v Durbanu v Južni Afriki potekala pod naslovom Renesansa geografije ob svitu tisočletja (*Geographical renaissance at the dawn of the millennium*). Več informacij in zanimivosti o konferenci je na voljo na dveh medmrežnih straneh: <http://www.turners.co.za/igu> ali <http://www.rhodes.ac.za/departments/geography/html/igu2002r.html>.

Svetovni kongres leta 2004 v Glasgowu na Škotskem bo potekal pod naslovom Ena zemlja z mnogimi svetovi (*One Earth with many worlds*). Informacije so na spletni strani <http://www.iguglasgow2004.org/>. Regionalna konferenca leta 2006 in svetovni kongres leta 2008 pa bosta v Izraelu in Tuniziji.

V središču Rima je v vili Celimontana nastala »Hiša geografije«, ki sta jo skupaj ustanovili Mednarodna geografska zveza in Geografsko društvo Italije. Za njen nastanek je ob neposredni podpori mesta Rim najbolj zaslužen profesor Adalberto Vallega. Njen osnovni namen je pospeševanje geografske vede. V njej bosta domovala knjižnica in arhivi Mednarodne geografske zveze, kongresne in nastanitvene možnosti bodo v duhu sodelovanja, solidarnosti in prijateljstva na voljo za študijsko udejstvovanje geografov s celega sveta.

Generalna skupščina je poudarila pomen nacionalnih komitejev, ki so vez med Mednarodno geografsko zvezo in geografskimi združenji v posameznih državah; njihov pomen je neprecenljiv za delovanje Mednarodne geografske zveze. Komiteji nekaterih držav so bili zelo pohvaljeni za zgledno delovanje, ostali pa pozvani k aktivnejšemu sodelovanju. Še zlasti pomembna je njihova naloga obveščevalca geografov z dejavnostmi Mednarodne geografske zveze.

Slovenski nacionalni komite je tik pred začetkom kongresa izdal knjižico izpod peresa več avtorjev z naslovom *Geography in Slovenia*. Udeleženci kongresa smo jo delili v svojih delovnih skupinah in komisijah ter na Generalni skupščini. Slovenija je bila edina, ki je pripravila posebno publikacijo in z njo se je država in slovenska geografija dostojno predstavila mednarodnim geografskim krogom.

Slovinci smo na kongresu sodelovali v treh študijskih skupinah oziroma komisijah.

Komisija za sonaravni razvoj in upravljanje s krasom (*Sustainable development and management of karst terrains*), ki je delovala štiri leta, med letoma 1996 in 2000, se je sestala že med predkongresnim terenskim delom od 10. do 13. 8., posvečenim korejskemu krasu z vidika človekove dejavnosti. Člani so ugotovili, da je komisija glede na kriterije Mednarodne geografske zveze delovala zelo uspešno. Še pred kongresom sta izšli zadnji publikaciji komisije: *Newsletter* z bibliografijo številka 8 ter predavanja, predstavljena na simpoziju, ki ga je pripravila komisija leta 1999 v Szegedu, v obliki posebne številke revije *Acta geographica segedensis*. Seveda pa so ostala tudi odprta vprašanja in nerešene naloge, predvsem vprašanje boljšega vključevanja v delo komisije tako imenovanih dopisnih članov, še posebej mlajših geografov, ki se ukvarjajo z raziskovanjem krasa. To bo gotovo tudi največja in najtežje rešljiva naloga, lahko rečemo kar stalna naloga bodoče komisije.

K temu bodo gotovo pripomogle tudi spremembe, sprejete na tem kongresu. To pomeni tisto spremembo statuta zveze, ki omogoča daljše delovanje komisije od štirih let, kot je bilo to doslej. S tem tudi odpade skrb uspešnih komisij, ki so si morale vsaka štiri leta »izmisliti«^o novo ime in malo drugačne cilje delovanja, če so hotele nadaljevati s svojim delom. Taka je tudi Komisija za kras, kot se imenuje po novem. Tudi naslednja štiri leta jo bo vodil dosedanji predsednik John Gunn, profesor z univerze v Huddersfieldu v Angliji.

Najbolj zanimivo delo komisije ob kongresu je bilo terensko delo – obisk krasa v Koreji. Strokovno plat obiska je pripravil dr. Jongwoo Oh, ob pomoči kolegov Sona z univerze v Taeguju in Parka iz službe za varstvo narave. Pripravili so nam pot po krasu vzhodnega, bolj goratega dela korejskega polotoka, v provinci Kangwon. Na Korejskem polotoku je okoli 8 % ozemlja na karbonatnih kamninah, torej krasa, in najlepše je razvit ravno v tej provinci. Poleg površinskih oblik smo si ogledali tudi nekaj jam. V Južni Koreji je znanih oziroma raziskanih 209 kraških jam in dobrih 10 jih je urejenih za turistični obisk in predstavljajo prvovrstno turistično privlačnost. Jamo Hwan Seon so za turizem odprli leta 1997 in do danes jo je obiskalo že skoraj 3,5 milijona ljudi, vendar je ta jama po številu obiskovalcev šele na drugem mestu! Glede na cilje komisije, ugotavljanje vpliva človeka na kras, je bil ogled teh jam in seznanjanje z vprašanji varstva, urejanja in vpliva turističnega obiska vsekakor zelo koristno. O tem smo se podrobneje pogovarjali tudi s podžupanom mesta Samch'ok, ki velja za »mesto jam« in bo leta 2002 gostil mednarodno razstavo »Cave Expo«. Še bolj koristne so bile, vsaj za korejske kolege geografe, razprave o terminologiji, tipologiji in nastanku površinskih kraških pojavov. Kot že večkrat se je tudi v tem primeru pokazalo, da v deželah, ki so bolj oddaljene od »krasoslovnih središč« in se zato njihovi raziskovalci bolj redko udeležujejo mednarodnih strokovnih srečanj in, tudi to je res, ne poznajo našega oziroma dinarskega krasa, uporabljajo sicer isto strokovno terminologijo kot ostali, vendar včasih že s precej drugačnim pomenom. V našem primeru je bil to ogled »kraškega polja«, za katerega se je izkazalo, da to sploh ni. Zato bi bilo zelo koristno, če bi nekaj korejskih raziskovalcev lahko obiskalo kras v Sloveniji in se seznanilo s tipičnimi kraškimi oblikami in pojavi.

Drugi del dejavnosti komisije se je odvijal vzporedno s kongresom v Seulu. V posebnem delovnem seminarju 15. avgusta popoldne so člani komisije, redni in dopisni: I. Bárányi-Kevei (Madžarska), M. Day (ZDA), D. Gillieson (Avstralija), J. Gunn (Velika Britanija), A. Kranjc (Slovenija), J. Oh (Koreja), P. B. Urich (Nova Zelandija) in K. Urushibara-Yoshino (Japonska), predstavili 9 prispevkov v zvezi s krasom, človekovim vplivom nanj in posegi v kras. A. Kranjc je v soavtorstvu s H. Liu-jem iz Yunnana predstavil človekov poseg in varstvo na primeru Shilina (Kamnitega gozda) pri Lunanu – (morebitnega) bodočega spomenika v okviru svetovne dediščine UNESCO. Če povzamemo vsebino prispevkov, lahko v kratkem rečemo, da se je ponovno pokazalo, da pri najrazličnejših delih in načrtih oziroma pri posegih v kras sploh tako tisti, ki odločajo, kot sami izvajalci, veliko premalo upoštevajo spoznanja strokovnjakov o značilnostih krasa, niti teh strokovnjakov ne vključujejo v ustrezna dela.

Proti koncu kongresa, ko je Generalna skupščina že opravila svoje delo in je bila sprejeta nova Komisija za kras ter potrjen njen vodja, je bil sklican prvi sestanek komisije, deloma že v novi sestavi. Omeniti moramo, da ni bilo nobenega dvoma o tem, ali bo imela v njej tudi Slovenija svojega predstavnika. Še več, slovenski krasoslovci uživajo veliko zaupanje tako glede zanesljivosti kot kvalitete svojega dela in jim je bila zaupana takorekoč najpomembnejša naloga komisije, izdajanje *Newsletter and annotated bibliography*, kar so do sedaj opravljali japonski kolegi pod vodstvom Kazuko Urushibara-Yoshino. Več držav, predvsem Madžarska, si je prizadevalo, da bi *Newsletter* izhajal pri njih, vendar nobena ni dobila tako enotne podpore kot Slovenija. Zadolžitev je sicer zelo zahtevna in odgovorna, kaže pa na mesto in položaj Slovenije v svetovnem krasoslovju.

Študijska skupina za preučevanje sprememb rabe tal (*Land use and land cover change*) je ena izmed dejavnejših v okviru Mednarodne geografske zveze. Vsako leto prireja strokovna srečanja in redno objavlja zbornike predavanj. Zbornik s havajskega zborovanja leta 1999 bo v kratkem izšel v Indiji. Komisija je že pred kongresom organizirala terensko delo na Japonskem in v Koreji, po kongresu pa na Kitajskem. V dveh dnevih pred kongresom smo si ogledali del seulske metropolitanske regije. Ob severozahodni obali Korejskega polotoka v okolici Inch'óna so osušili nekdanje zamočvirjene obalne ravnice in na njih zgradili obsežne industrijske komplekse. Nova zemljišča pridobivajo tudi z osušenjem morja. Na polderju južno od Inch'óna načrtujejo izgradnjo novega mesta Songdo, med otokoma Yöngjong-do in Yongyu-do pa se na polderju zaključuje gradnja novega mednarodnega letališča, do katerega iz petdeset km oddaljenega Seula gradijo novo hitro železnico in avtocesto. Severno od Seula se območja intenzivnega vrtnarstva in cvetličarstva v rastlinjakih menjavajo z novimi satelit-

skimi mesti. Med njimi je Koyang s pol milijona prebivalcev, ki so ga začeli graditi šele pred petnajstimi leti. Med kongresom je bila glavna pozornost namenjena pripravi atlasa sprememb rabe tal v izbranih državah. V prvem zvezku bo na dvanajstih straneh prikazana tudi Slovenija. Pripravljavci atlasa smo osnutke svojih kart prikazali na posterjih. Slovenske zemljevide s spremnim besedilom so pripravili Matej Gabrovec, Drago Kladnik in Franci Petek. Atlas ureja predsednik študijske skupine Yukio Himiyama z Japonske, ki obljublja izid v aprilu leta 2001. Na kongresu je bil poldrugi dan namenjen predavanjem. Nastopilo je okoli 30 predavateljev, ki so govorili o zgodovinskih spremembah rabe tal in z njimi povezanimi okoljskimi vprašanji. Matej Gabrovec je na izbranih primerih v Sloveniji prikazal spremembe rabe tal v zadnjih dvesto letih.

Študijska skupina za kulturno geografijo (*Cultural approach in geography*) je bila ustanovljena na svetovnem kongresu v Haagu. Predseduje ji francoski geograf Paul Claval. Kulturna geografija, ki se je kot termin pojavila sredi prejšnjega stoletja, je s Saurjem in berkeleyško šolo postala pomemben del družbene geografije. V šestdesetih in sedemdesetih letih je kulturna geografija doživela preporod, vendar s spremenjenimi teoretičnimi predpostavkami in metodami, od začetka osemdesetih let pa lahko govorimo o »Novi kulturni geografiji«. Študije se niso omejevale samo na materialno kulturo in na podeželske oziroma zaostale družbene skupine, pač pa so obravnavale sodobne mestne družbe in tudi nematerialno kulturo. *Modern dictionary of geography* iz leta 1995 piše, da kulturna geografija preučuje »prostorski vidik človeške družbe – razporeditev njenih značilnosti, kot so jezik in vera, in prostorsko razširjenost družbenih skupin ter kulturne pokrajine«. Izraz se v slovenski geografiji ni posebej uveljavil in nastopa kot sinonim za družbeno oziroma antropogeno geografijo.

Program omenjene študijske skupine je bil naslednji:

- pregled različnih usmeritev v kulturni geografiji, ki so se uveljavile v različnih deželah po svetu,
- združevanje dela na temo kulturne geografije in usklajevanje hipoteze in bistva izbranih pristopov: tudi nov pristop v kulturni geografiji je ujet v okolje, v katerem je nastal, zato je pomembno, da natančno opredelimo kontekst, v katerem je določena skupina zgradila svoj koncept kulturne geografije,
- omogočanje lažjega širjenja novih vidikov v dežele, kjer doslej niso bili prisotni,
- poudarjanje pomena kulturnega pristopa v razreševanju in razlaganju problemov sodobnega sveta.

Rdeča nit letošnjega kongresa je bila tema *Landscape face to modernisation* ali Pokrajina se sooča z modernizacijo. Vsebinsko je bila še posebej primerna za Daljni vzhod, ki v zadnjem času doživlja izjemno hitre spremembe. Glavni problem, kako zaščititi kulturne pokrajine, ki so rezultat popolnoma drugačnih gospodarskih in družbenih razmer, pred razkrojem, ki spremlja gospodarski razvoj.

V okviru te študijske skupine je Mimi Urbanc predstavila referat o kulturnih pokrajinah v Sloveniji. Slovenija je idealno območje za preučevanje kulturnih pokrajin, rezultati pa so zanimivi za širši evropski prostor. Mnogi tuji geografi pravijo, da je Slovenija pravi geografski naravni laboratorij. Za mlado državo, kakršna je Slovenija, ki išče svojo identiteto med državami na svetu, pa je preučevanje njenih kulturnih pokrajin, ki izražajo hkrati njene naravne in družbene značilnosti, temeljnega in nacionalnega pomena.

Matej Gabrovec, Andrej Kranjc, Mimi Urbanc